1. I forhold til personer, som i deres egenskab af arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende er eller har været undergivet en medlemsstats lovgivning, og som er ramt af en fysisk lidelse, der hæmmer deres bevægelighed, skal en ydelse, som tildeles dem på grundlag af objektive kriterier i henhold til denne stats lovgivning, og som de har et lovbestemt krav på, anses for en ydelse ved invaliditet i henhold til artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71.

2. Ifølge artikel 10 i forordning nr. 1408/71 kan en ydelse til handicappede, som efter samme forordnings artikel 4, stk. 1, litra b), er en ydelse ved invaliditet, ikke fratages modtageren alene med den begrundelse, at den pågældende er bosat i en anden medlemsstat end den, hvori den forpligtede institution er beliggende.

RETSMØDERAPPORT
i sag C-356/89 *

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1. *Relevante EF-forskrifter*

Artikel 4, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 bestemmer, at forordningen »finder anvendelse på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der vedrører... ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen«. Ifølge artikel 4, stk. 2, finder forordningen bl.a. anvendelse på »alle almindelige og særlige sociale sikringsordninger med eller uden bidragspligt«, men omfatter ifølge artikel 4, stk. 4, bl.a. ikke offentlig social og sundhedsmæssig forsorg.

Forordningens artikel 10, stk. 1, første afsnit, bestemmer således:

»Kontantydelser ved invaliditet..., hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, kan, medmindre andet er bestemt i denne forordning, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges som følge af, at den berettigede er bosat i en anden medlemsstat end den, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.«

* Processprog: engelsk.

2. *Relevante nationale retsforskrifter*

Section 37A (1) i Social Security Act 1975 bestemmer således:

»Medmindre andet bestemmes i denne section, har enhver, som opfylder de gældende betingelser om bopæl og ophold i Storbritannien, ret til en 'mobility allowance' (herefter benævnt 'mobilitetsydelse') i hele den periode, hvorunder vedkommende på grund af en fysisk lidelse er ude af stand til eller på det nærmeste ude af stand til at gå.«

De i bestemmelsen omhandlede betingelser med hensyn til bopæl og ophold er nærmere defineret i Regulation 2 (1) i Mobility Allowance Regulations 1975, som lyder således:

»Medmindre andet bestemmes nedenfor, skal vedkommende for hver af de dage, som kan komme i betragtning efter section 37A, opfylde følgende betingelser med hensyn til bopæl og ophold i Storbritannien:

a) have sin sædvanlige bopæl i Storbritannien

b) opholde sig sammesteds

c) have opholdt sig i Storbritannien inden for en sammenhængende periode eller flere sammenlagte perioder på mindst 52 uger inden for de sidste 18 måneder forud for den pågældende dag

d) ...«

Ifølge section 37A (2) i Social Security Act 1975 kan en person ikke oppebære en mobilitetsydelse, medmindre den lidelse, der forhindrer ham i at gå, må antages at ville vare mindst tolv måneder, og »hans tilstand i størstedelen af denne periode må påregnes at være af en sådan art, at han fra tid til anden kan benytte forbedrede transportfaciliteter«.

Den i sagen omhandlede mobilitetsydelse er en ydelse, som blev indført til afløsning af de mekanisk drevne køretøjer, som tidligere blev stillet til rådighed for personer, der omfattes af section 37A. Social Security Commissioner har anført, at retten til en mobilitetsydelse udelukkende afhænger af den pågældendes mangel på førlighed og ikke af hans arbejdsevne. Den kan ikke udbetales til børn under fem år. Ydelsen var oprindeligt begrænset til personer under pensionsalderen, men blev ved Social Security Act 1979 udvidet til også at omfatte personer mellem 65 og 75 år, forudsat disse opfylder de strengere betingelser, som gælder for denne personkreds.

Den omhandlede ydelse udgør et fast ugentligt kontantbeløb, som udbetales uanset den pågældendes indkomst eller tidligere indbetalte bidrag.

3. *Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål*

Sagsøgeren i hovedsagen, Roger Stanton Newton, er britisk statsborger. Han indbetalte bidrag som selvstændig erhvervsdrivende til den sociale sikringsordning i Frankrig, da han den 12. december 1980 blev ramt af en færdselsulykke. På grund af ulykken lider han af en total lammelse (tetraplegi), som bevirker, at han er ude af stand til at gå. Newton får af de franske sikringsinstitutioner udbetalt en invalidepension og et supplerende beløb, som ydes til voksne handicappede.

Den 9. februar 1981 vendte han tilbage til Det Forenede Kongerige, hvor han ansøgte om mobilitetsydelsen, som han fik tildelt for perioden mellem den 4. marts 1981 (datoen for ansøgningens indgivelse) og den 21. august 2023 (dagen før hans 75-års fødselsdag).

Den 4. april 1984 tog Newton fast bopæl i Frankrig. Dette medførte, at han med virkning fra samme dato blev frataget mobilitetsydelsen med den begrundelse, at han ikke længere opfyldte bopæls- og opholdsbetingelserne i Det Forenede Kongeriges lovgivning [1].

Newton har imidlertid fastholdt sin ret til at få ydelsen udbetalt for perioden 4. april 1984 — 21. august 2023. Da Social Security Commissioner under sagen fandt, at Newton's krav rejste en række spørgsmål vedrørende fortolkning af fællesskabsretten, har den udsat sagen den 23. oktober 1989 og anmodet Domstolen om at afgøre følgende præjudicielle spørgsmål:

»Såfremt en arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende har erhvervet ret til en mobilitetsydelse udelukkende i henhold til Det Forenede Kongeriges lovgivning, jf. section 37A i Social Security Act 1975, uden samtidig at være berettiget til andre ydelser i henhold til Det Forenede Kongeriges lovgivning,

a) skal en sådan mobilitetsydelse da anses for en ydelse, som falder ind under artikel 4, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71, og som ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i artikel 4, stk. 4,

b) og har den pågældende i bekræftende fald fortsat krav på mobilitetsydelsen i henhold til artikel 10 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71, selv om han er bosat i en anden medlemsstat?«

4. *Retsforhandlinger*

Kendelsen fra Social Security Commissioner blev registreret på Domstolens Justitskontor den 27. november 1989.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der afgivet skriftlige indlæg af Roger Stanton Newton ved solicitor Vicky Chapman, bistået af barrister Mark Rowland, Det Forenede Kongeriges regering ved R. M. Caudwell, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af barrister David Pannick, den belgiske regering ved sec-

1 — Ifølge Det Forenede Kongeriges regering forlod Newton Det Forenede Kongerige den 28.9.1983 for at tage fast bopæl i Frankrig. Han fortabte som følge heraf retten til den omhandlede ydelse fra den 29.9.1983.

rétaire d'État R. Delizee, Ministeriet for Offentlig Sundhed og Politik for Handicappede, som befuldmægtiget, og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Karen Banks, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen den 10. oktober 1990 besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse og at henvise sagen til Sjette Afdeling.

II — Skriftlige indlæg

Første spørgsmål

Sagsøgeren i hovedsagen (herefter benævnt »sagsøgeren«) har gjort gældende, at det første spørgsmål bør besvares bekræftende.

Han konstaterer i den forbindelse for det første, at section 37A i Social Security Act 1975 er blevet undtaget fra forordning nr. 1408/71's saglige anvendelsesområde ved den erklæring, som Det Forenede Kongerige afgav i henhold til forordningens artikel 5[2]. Under henvisning til dommen af 27. januar 1981 i sag 70/80, Vigier (Sml. s. 229) gør han imidlertid gældende, at denne erklæring ikke kan tillægges afgørende betydning.

2 — Jf. den meddelelse fra Rådet, hvorved erklæringen fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland i henhold til artikel 5 i forordning (EØF) nr. 1408/71 blev erstattet af en ny erklæring (EFT 1980 C 241, s. 1).

Videre anfører sagsøgeren, at begrebet »ydelser ved invaliditet« ikke er nærmere defineret i forordning nr. 1408/71. En ydelse behøver ikke være betinget af ansøgerens uarbejdsdygtighed for at kunne anses for en invaliditetsydelse efter forordningens artikel 4, stk. 1. Dette kan ifølge sagsøgeren udledes af følgende:

a) Forordningens artikel 4, stk. 1, litra b), hvorefter ydelser ved invaliditet, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen, er omfattet af forordningen.

b) Dommen af 13. november 1974 i sag 39/74, Costa (Sml. s. 1251), hvori Domstolen fastslog, at invaliditetsydelser, som tildeles som følge af delvis uarbejdsdygtighed, falder ind under forordningen.

c) Den omstændighed, at visse ydelser i henhold til Social Security Act 1975, som ikke afhænger af ansøgerens uarbejdsdygtighed, ifølge forordningens bilag VI anses for ydelser ved invaliditet i henhold til artikel 10 i forordning nr. 1408/71.

d) Dommen af 24. juni 1986 i sag 150/85, Drake (Sml. s. 1995), hvori Domstolen antog, at en ydelse, der udbetales til en tredjemand, som plejer invalideramte, er en invaliditetsydelse i henhold til Rådets direktiv 79/7 af 19. december 1978 om

gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (EFT L 6, s. 24).

Såfremt en ydelse til handicappede ikke betragtes som en invaliditetsydelse, medmindre ansøgerens arbejdsevne er nedsat, anfører sagsøgeren, at denne betingelse også er opfyldt i den foreliggende sag, da kun personer med et alvorligt handicap af en vis vedvarende karakter har ret til den i sagen omhandlede mobilitetsydelse.

Endvidere er det ikke en betingelse for at anse en ydelse til handicappede for en invaliditetsydelse i forordning nr. 1408/71's forstand, at modtageren oppebærer en anden invaliditetsydelse. Dette beror på — som det fremgår af Domstolens dom af 17. juni 1975 i sag 7/75, ægtefællerne F. (Sml. s. 679) og dom af 16. december 1976 i sag 63/76, Inzirillo (Sml. s. 2057) — at forordningen bl.a. omfatter ydelser til handicappede, som forsørges af arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende. Ydelsen behøver heller ikke være knyttet til en tidligere beskæftigelse for at være omfattet af forordningen. Ifølge artikel 4, stk. 2, finder forordningen nemlig også anvendelse på sociale sikringsordninger uden bidragspligt.

Endelig anfører sagsøgeren, at mobilitetsydelsen ikke hører under social forsorg. Han henviser herom til Domstolens dom af 13. november 1974 i førnævnte sag, Costa, og gør gældende, at de nødvendige betingelser efter denne doms præmis 11 for at anse en ydelse for en social sikringsydelse efter forordning nr. 1408/71 er opfyldt i denne sag. Dels hjemler section 37A i Social Security Act 1975 nemlig en i selve loven fastslået ret for handicappede til at oppebære en ydelse, som er uafhængig af ansøgerens indkomst, dels er sagsøgeren arbejdstager i den betydning, der er forudsat i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

Regeringen for Det Forenede Kongerige har anført, at den i section 37A i Social Security Act 1975 omhandlede mobilitetsydelse ikke er nogen social sikringsydelse i den betydning, som er forudsat i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71.

Den omhandlede ydelses formål er ikke at yde kompensation for en forringelse af erhvervsevnen på grund af invaliditet. Ydelsen udbetales nemlig uden hensyn til, om erhvervsevnen er forringet og om ansøgeren har arbejde eller han skaffes arbejde. Ydelsen indgår som led i en omfattende ordning for støtte til langvarigt handicappede, uanset om disse har tilhørt den erhvervsaktive del af befolkningen.

Under henvisning til Domstolens dom af 28. maj 1974 i sag 187/73, Callemeyn (Sml. s. 553) anfører regeringen, at de i dommens præmis 11 indeholdte betingelser for at anse en ydelse til handicappede for en invaliditetsydelse ikke er opfyldt i den foreliggende sag. Den i sagen omhandlede mobilitetsydelse udbetales ikke som et supplement til

en invaliditetsydelse, men til alle, som opfylder betingelserne herfor efter den nationale lovgivning, uanset om de i forvejen oppebærer en social sikringsydelse.

Endelig henviser regeringen til dommen af 27. marts 1985 i sag 249/83, Hoeckx (Sml. s. 973), hvori Domstolen fastslog, at en national lovgivning for at kunne anses for en social sikringsordning efter forordning nr. 1408/71 skal vedrøre en af de sociale sikringsbegivenheder, som er nævnt i forordningens artikel 4, stk. 1. Denne betingelse er imidlertid ikke opfyldt i den foreliggende sag, da den omhandlede mobilitetsydelse er en social ydelse af generel karakter, hvis formål er at forbedre visse handicappedes livskvalitet.

Også *den belgiske regering* anfører, at den omhandlede mobilitetsydelse ikke er en ydelse i den betydning, som er forudsat i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71. Dette skyldes dels betingelserne for tildeling af ydelsen (manglende førlighed, ingen sammenhæng med den pågældendes arbejdsforhold, tildeling fra det fyldte 5. år, etc.), og dels, at dens formål ikke er at yde kompensation for uarbejdsdygtighed eller nedsat erhvervsevne, og den ikke udgør noget supplement til en invaliditetsydelse.

Kommissionen har for det første anført, at Domstolen ikke ifølge EØF-Traktatens artikel 177 er kompetent til at påkende en national bestemmelse på grundlag af EF-rettens regler, men dog kan forsyne den nationale ret med fortolkningsmomenter vedrørende fællesskabsretten, som kan komme denne til nytte ved vurderingen af nævnte bestemmelses virkninger (jf. dom af 17.6.1975 i ovennævnte sag, ægtefællerne F.).

Kommissionen anfører videre, at den i sagen omhandlede mobilitetsydelse indeholder visse elementer, som er karakteristiske for ydelser vedrørende offentlig socialforsorg (den forudsætter ikke, at der er tilbagelagt beskæftigelses- eller forsikringsperioder), men også visse elementer, som er karakteristiske for sociale sikringsydelser (den udbetales uanset indkomst og til enhver, som opfylder de objektive betingelser efter loven for at få tildelt ydelsen).

Kommissionen har dernæst gennemgået Domstolens praksis vedrørende sociale ydelser af en sådan blandet karakter og anført, at Domstolen i flere domme har antaget, at sådanne ydelser udgør sociale sikringsydelser i forordning nr. 1408/71's forstand, når de supplerer en social sikringsydelse og tildeles som en ret, uden at myndighederne foretager en bedømmelse af den pågældendes individuelle behov (jf. dom af 22.6.1972 i sag 1/72, Frilli, Sml. 1972, s. 109, af 28.5.1974 i førnævnte sag Callemeyn, af 9.10.1974 i sag 24/74, Biason, Sml. s. 999, og af 24.2.1987 i de forenede sager 379/85, 380/85, 381/85 og 93/86, Giletti, Sml. s. 955). Kommissionen finder imidlertid ikke, at denne retspraksis har relevans for den foreliggende sag, når henses til den nationale rets formulering af spørgsmålet, hvortil kommer at det princip, som Domstolen lagde til grund i disse sager, og hvorefter ydelser af en blandet karakter sidestilles med den ydelse, som de udgør et supplement til, blot synes at være blevet valgt, fordi de faktiske omstændigheder gav anledning dertil.

Videre anfører Kommissionen, at Domstolen i flere andre domme har antaget, at en ydelse af blandet karakter må anses for en social sikringsydelse efter forordning nr. 1408/71, når den nationale lovgivning direkte fastslår en ret til en sådan ydelse, og modtageren er omfattet af forordningen (jf.

dom af 13.11.1974 i Costa-sagen, af 17.6.1975 i sagen ægtefællerne F. og af 15.12.1976 i Inzirillo-sagen). Efter Kommissionens opfattelse synes det væsentligste kriterium i disse domme og i dommen af 5. maj 1983 i sag 139/82, Piscitello (Sml. s. 1427) at være betingelsen om, at ydelsen tildeles som en ret på grundlag af objektive kriterier. I dommen af 12. juli 1984 i sag 261/83, Castelli (Sml. s. 3199) synes Domstolen imidlertid at have tøvet med at anerkende, at en person, som har arbejdet i en anden medlemsstat, efter forordning nr. 1408/71 har ret til en ydelse af blandet karakter i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor vedkommende har været bosat, men aldrig har arbejdet eller været forsikret.

Af Domstolens praksis konkluderer Kommissionen, at en ydelse i henhold til en medlemsstats lovgivning, som tildeles som en ret på grundlag af klart definerede kriterier, og ikke er afhængig af økonomisk trang, er en social sikringsydelse efter artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, i hvert fald, når den udbetales til en person, som er omfattet af den pågældende medlemsstats lovgivning.

Hvad angår specielt den her i sagen omhandlede mobilitetsydelse anfører Kommissionen, at der er to yderligere omstændigheder, som bekræfter, at ydelsen omfattes af forordning nr. 1408/71. For det første synes den at have til formål at forbedre erhvervsevnen hos arbejdsdygtige personer og omfattes dermed af artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71. Dette kan udledes af den omstændighed, *at* ydelsen er indført til afløsning af mekanisk drevne køretøjer, *at* den oprindelig var begrænset til personer under pensionsalderen, og *at* der er indført strengere betingelser for de personer mellem 65 og 75 år, som ansøger om ydelsen. Hertil kommer, at den omhandlede ydelse efter sin art og de nærmere betingelser for dens tildeling kan sammenlignes med den i section 35 i Social Security Act 1975 omhandlede »attendance allowance« (bistandstillæg). Det fremgår nemlig af bilag VI, afsnit J, punkt 5, i forordning nr. 1408/71, at sidstnævnte ydelse anses for en social sikringsydelse i forordning nr. 1408/71's forstand. Dette må følgelig også gælde for den her i sagen omhandlede mobilitetsydelse.

Kommissionen tilføjer, at den tidligere har indtaget det standpunkt i et svar på en skriftlig forespørgsel den 4. februar 1989 (EFT C 36, s. 11), at den her i sagen omhandlede mobilitetsydelse hører ind under den offentlige sociale og sundhedsmæssige forsorg, som dette forstås efter artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 1408/71. Kommissionen er imidlertid nu af den opfattelse, at den omhandlede ydelse må anses for en social sikringsydelse i forordningens forstand. Kommissionen oplyser desuden, at den har fremsat et forslag for Rådet til ændring af forordning nr. 1408/71[3], som giver medlemsstaterne mulighed for at modsætte sig »eksport« af visse ikke-bidragspligtige ydelser af blandet karakter, såsom den her i sagen omhandlede mobilitetsydelse. Dette betyder, at ydelsen må anses for en social sikringsydelse efter forordning nr. 1408/71.

3 — Forslag til Rådets forordning (EØF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1408/71 (EFT 1985 C 240, s. 6).

Sammenfattende foreslår Kommissionen, at det første spørgsmål besvares således:

»I forhold til en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en medlemsstat, og som er statsborger i en medlemsstat, skal artikel 4, stk. 1, litra b), i Rådets forordning nr. 1408/71 fortolkes således, at den omfatter en ydelse til handicappede i henhold til den første stats lovgivning, som ikke er afhængig af økonomisk trang, og som tildeles som en ret til de personer, der opfylder de objektive betingelser herfor. Forordningens artikel 4, stk. 4, finder ikke anvendelse på en sådan ydelse.«

Andet spørgsmål

Ifølge *sagsøgeren i hovedsagen* fremgår det klart af selve ordlyden i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, at der kan udbetales en mobilitetsydelse til en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som har erhvervet ret hertil, men som ikke er berettiget til andre ydelser i henhold til Det Forenede Kongeriges lovgivning, selv om vedkommende er bosat i en anden medlemsstat.

Det Forenede Kongeriges regering har gjort gældende, at det henset til besvarelsen af det første spørgsmål er unødvendigt at gennemgå det andet spørgsmål.

Subsidiært anfører regeringen dog, at artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 ikke giver en person ret til en mobilitetsydelse, så længe han er bosat i en anden medlemsstat. Efter regeringens opfattelse fremgår det af dommen af 20. oktober 1977 i sag 32/77, Giuliani (Sml. s. 1857), at forordningens artikel 10, stk. 1, ikke vedrører betingelserne for erhvervelse af selve retten til ydelsen, og at der ikke kan gøres krav på en mobilitetsydelse, medmindre betingelserne for ydelsens tildeling er opfyldt for hver af de dage, der ansøges om ydelsen. Betingelserne herfor er bl.a., at den pågældende har bopæl og opholder sig i Det Forenede Kongerige. Følgelig kan der ikke med støtte i forordningens artikel 10, stk. 1, rejses krav om ydelsen for de dage, hvor den pågældende ikke har været bosat i Det Forenede Kongerige.

Endelig anfører regeringen, at sagsøgeren i hovedsagen, såfremt artikel 10, stk. 1, anvendtes i det foreliggende tilfælde, fortsat kunne få udbetalt såvel pension fra de franske institutioner som den i sagen omhandlede mobilitetsydelse, selv om han bosatte sig i en helt tredje medlemsstat og fik udbetalt yderligere en ydelse dér, som var betinget af bopæl. Dette ville give ham en uberettiget fordel, hvorved artikel 10, stk. 1, ville medføre et resultat, som er i strid med bestemmelsens formål.

Den belgiske regering anfører, at dens bemærkninger vedrørende det andet spørgsmål skal anses for subsidiære i forhold til dens bemærkninger vedrørende det første spørgsmål.

For det første gør regeringen gældende, at forordning nr. 1408/71 ikke indeholder særlige bestemmelser for de ikke-bidragspligtige ydelser af blandet karakter. Navnlig finder forordningens artikel 12, stk. 1, om

forbud mod dobbeltydelser ikke anvendelse på ikke-bidragspligtige ydelser, da denne bestemmelse vedrører forsikringsperioder. I øvrigt ville artikel 12, stk. 2, såfremt den fandtes anvendelig ved samtidig udbetaling af de her i sagen omhandlede ydelser, efter den belgiske regerings opfattelse medføre utilfredsstillende resultater.

Såfremt man under disse omstændigheder antog, at artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 kunne påberåbes til støtte for at »eksportere« ydelser til handicappede, in casu den her omhandlede mobilitetsydelse, ville sagsøgeren i hovedsagen nemlig ikke blot være berettiget i Frankrig til pension fra de franske institutioner (i henhold til artikel 3 i forordning nr. 1408/71 eller artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15.10.1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet; EFT 1968 II, s. 467), men også berettiget til en mobilitetsydelse. Han ville i så fald endvidere kunne »eksportere« de ydelser til en anden medlemsstat, som han havde krav på efter den franske lovgivning. Dette må efter den belgiske regerings opfattelse antages at være i strid dels med EØF-Traktatens artikel 51, som ikke kan have til formål at sikre arbejdstagerne en så stærkt overdrevet beskyttelse, dels med forordning nr. 1408/71's ånd og formål, da sådanne ydelser ikke ville have nogen objektiv forbindelse med den forpligtede medlemsstat og derved ville skabe mulighed for samtidig udbetaling af ydelser, som er af samme art.

Endelig anfører den belgiske regering, at der ikke er truffet eller planlagt foranstaltninger til sikring af, at medlemsstaternes kompetente myndigheder anvender forordning nr. 1408/71 på ikke-bidragspligtige ydelser af blandet karakter. Så længe sådanne foranstaltninger ikke er truffet, er det udelukket »at eksportere« de pågældende ydelser.

Kommissionen anfører, at en mobilitetsydelse principielt må anses for en invaliditetsydelse efter artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71. Forordningen indeholder ingen bestemmelser om fratagelse af invaliditetsydelser i det tilfælde, hvor modtageren ikke er bosat inden for den forpligtede stat. Heraf slutter Kommissionen, at når der er erhvervet ret til sådanne ydelser i henhold til en medlemsstats lovgivning, er det efter artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 udelukket at fratage vedkommende disse ydelser alene med den begrundelse, at han er bosat i en anden medlemsstat.

Kommissionen foreslår derfor sammenfattende, at det andet spørgsmål besvares på følgende måde:

»På fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin indeholder artikel 10 i forordning nr. 1408/71 et forbud mod at fratage modtageren en ydelse som den i sagen omhandlede art (som beskrevet i besvarelsen af det første spørgsmål), alene med den begrundelse, at modtageren er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor den forpligtede institution er beliggende.«

T. F. O'Higgins
Refererende dommer